МАКЕДОНСКИ ЦЕНТАР ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА
МЦМС

IDSCS
Institute for Democracy
Societas Civilis -Skopje

ТЕЛМА

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ПОЛИТИЧКИ РЕЈТИНЗИ

АНКЕТА НА ЈАВНО МИСЛЕЊЕ

ноември 2016, Скопје

Наслов:
Јавното мислење за политички рејтинзи: Анкета на јавно мислење

Издавачи:
Институт за демократија „Социетас цивилис“ Скопје (ИДСЦС)
Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)
Телма телевизија

За издавачот:
Марко Трошановски, претседател на ИДСЦС
Александар Кржаловски, прв извршен директор на МЦМС
Гонце Јаковлеска, извршен директор на МЦМС
Атанас Кировски, главен и одговорен уредник на Телма телевизија

Автори:
Марко Трошановски
Миша Поповиќ

Скопје, ноември 2016 година

Овој текст е достапен за користење под лиценца:
НаведиИзвор-СподелиПодИстиУслови 2.5 Македонија (CC BY-SA 2.5 MK)

Мислењата што се изразени овде им припаѓаат на авторите и не ги одразуваат ставовите на издавачите на овој извештај.

Контакт:
contact@idscs.org.mk
mcms@mcms.mk

Содржина

1. Вовед 3
2. Методологија 3
3. Наоди 4
4. Примерок N=1000 8
5. За издавачите 9
6. Контакти 10

1. Вовед

Институтот за демократија „Социетас цивилис“ Скопје (ИДСЦС) и Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) во соработка со телевизија Телма спроведоа истражувања на јавното мислење за актуелни политички теми. Темата на ова теренско истражување беше јавното мислење за рејтинзите на политичките партии во Р. Македонија во пресрет на 11 декемвриските предвремени парламентарни избори. Анкетата ја спроведе агенцијата М-проспект.

2. Методологија

Податоците беа теренски прибирани помеѓу 6 и 20 ноември 2016 година. Анкетата е спроведена на национален репрезентативен примерок од 1000 испитаници со методот „лице в лице“.

Примерокот е повеќестепен стратификуван примерок, репрезентативен според пол, возраст, етничка припадност и место на живеење. Истиот е дизајниран според периодичните процени на Државниот Завод за Статистика (2015 година) врз основа на пописот од 2002 година.

Анкетата се спроведуваше на македонски и албански јазик. Набљудуваната популација се полнолетни (18+) лица граѓани на Р. Македонија.

За да се исполни критериумот за случаен избор – следен е чекорот од десна страна со обид за анкета во секое трето домаќинство. Во избраното домаќинство селекција на испитаник се прави со методот – “Следен роденден“.

Сите резултати се урамнотежени (пондерирани) според мината историја на гласање на испитаниците за да се обезбеди политички репрезентативен примерок како стандардна пракса во светот за справување со пониskiот одѕив на одредени гласачи на анкетни истражувања.

Сите резултати се подложни на статистичка грешка од ±3,1% со прифатливо ниво доверба: 95%.

Анкетата ја спроведе агенцијата М-проспект од Скопје.

3. Наоди

Според резултатите ВМРО –ДПМНЕ е во предност пред СДСМ со 4,8%. ДУИ има 6.2% рејтинг додека ДПА 3,3%. Единствено БЕСА и ГРОМ имаат над еден процент рејтинг, но нивните резултати влегуваат во статистичката грешка. Од друга страна, процентот на се уште неопределени гласачи е 14,9%, нема да гласаат 8,5, додека 18,2 не сакаат да одговорат на прашањето.

Доколку утре се одржат парламентарни избори за кого ќе гласате?	
ВМРО ДПМНЕ	23,7 %
СДСМ	18,9 %
ДУИ	6,2 %
ДПА	3,3 %
ГРОМ	1,1 %
БЕСА	1,2 %
Останати политички партии[1]	4,3 %
Неопределен	14,9 %
Нема да гласам	8,5 %
Одбива да одговори	18,2 %
Вкупно	100,0

Погледнато низ призма на етничката припадност на гласачите, решеноста да не излезе на избори е повисока кај албанската заедница. Македонците во поголема мера би гласале за ВМРО –ДПМНЕ (31,6%) од колку за СДСМ (23,1%), додека СДСМ успева да привлече околу 6% гласови од етничките Албанци. Евидентно е дека Македонците не би гласале за било која политичка партија од албанскиот политички блог.

За која партија ќе гласате?		
	Етничка припадност	
	Македонци	Албанци
ВМРО ДПМНЕ	31,6%	1,3%
СДСМ	23,1%	6,3%
ДУИ	0,6%	24,6%
ДПА	0,6%	12,9%
Друга	4,5%	10,7%
Неопределен	15,9%	11,2%
Нема да гласам	6,8%	14,3%
Одбива да одговори	17,1%	18,8%

Вработените во јавниот сектор значително повеќе го поддржуваат ВМРО ДПМНЕ. Невработените се рамномерно распределени во поддршката кон главните политичките партии и ниту една партија не ужива поголема поддршката кај оваа гласачко тело.

[1] Испитаниците беа прашани за сите политички партии. Оние партии кои имаа рејтинг под 1% се сведени под категоријата „останати политички партии“ поради статистичката незначителност на нивниот рејтинг.

Владејачката партија има и значително поголема поддршка од пензионерите (36.8%) во споредба со СДСМ (19,8%).

За која партија ќе гласате?/ Работен статус				
За која партија ќе гласате? (скратена верзија)	% Во рамки на Работен статус			
	вработен - јавен сектор	вработен - приватен сектор	невработе н	пензионер
ВМРО ДПМНЕ	37,9 %	17,8%	18,3%	36,8 %
СДСМ	23,6%	20,1%	19,9%	19,8%
ДУИ	7,9%	6,7%	5,9%	0,5%
ДПА	3,6%	2,7%	4,3%	0,5%
Друга	3,6%	6,4%	8,1%	2,7%
Неопределен	5,7%	17,4%	14,5%	19,2%
Нема да гласам	3,6%	12,4%	11,3%	1,1%
Одбива да одговори	14,3%	16,4%	17,7%	19,2%

На графиконот е прикажана структурата на симпатизери за секоја од поголемите партии, според тоа како гласале на претходните избори во 2014 година. Резултатите покажуваат дека во ВМРО-ДПМНЕ има најмало прелевање на гласови, односно во вкупниот рејтинг од 23,7%, 21,1% (или 89% од поддржувачите) се од гласачи кои за нив гласале во 2014 година. Кај СДСМ, гледаме дека од вкупниот рејтинг од 18,9%, 1,9 процентни поени отпаѓаат на поранешни гласачи на ВМРО-ДПМНЕ, а 1 процентен поен од поранешни поддржувачи на ДУИ. Резултатите покажуваат дека помалите партии успеале да трансформираат 1,2% од граѓаните од негласачи во 2014 година во поддржувачи за некоја партија.

Резултатите покажуваат дека генералното расположение на јавноста, од аспект на очекувањата кој ќе победи на следните избори е во доменот на неизвесноста (43,5%). Оние што нема да гласаат и неопределените имаат помали очекувањата дека опозицијата би победила. Гласачите на ВМРО се далеку посамоуверени во сопствената победа, додека подржувачите на СДСМ имаат високи очекувања од сопствената партија, но и висок процент на неизвесност околу изборниот исход. Очигледно е дека подржувачите на другите политички партии во поголема мера сметаат дека Коалицијата предводена од СДСМ ќе победи.

Кој ќе победи на следните избори?	За која партија ќе гласате?								Вкупно
	ВМРО ДПМНЕ	СДСМ	ДУИ	ДПА	Друга	Неопределен	Нема да гласам	Одбива да одговори	
Владејачката коалиција предводена од ВМРО ДПМНЕ	92,0%	8,9%	32,3 %	18,8 %	28,1 %	15,4%	23,5%	24,0%	**36,6%**
Коалиција предводена од СДСМ	**0,4%**	**66,3 %**	**22,6 %**	**40,6 %**	**39,1 %**	**4,0%**	**3,5%**	**6,6%**	**19,9%**
Не знам/Без одговор	7,6%	24,7 %	45,2 %	40,6 %	32,8 %	80,5%	72,9%	69,4%	**43,5%**

Испитаниците беа прашани за тоа какви ефекти би имала евентуална промена на власт, во смисла на позитивни или негативни ефекти во нивните животи. Резултатите покажуваат дека 45,1% од граѓаните сметаат дека промена на власт нема да има позитивно или негативно влијание по нивните животи. Скоро една четвртина од граѓаните сметаат дека промена на власт би имала позитивно влијание за нив, додека 15,2% сметаат дека би имала негативно.

Анализирајќи ги одговорите според тоа за која партија би гласале на наредните избори, може да се забележи разлика помеѓу симпатизерите на ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ. Додека 6,3% од симпатизерите на СДСМ сметаат дека промена на власт ќе има негативно влијание, 17,2% од симпатизерите на ВМРО-ДПМНЕ сметаат дека промената ќе биде позитивна. Половина од симпатизерите на СДСМ очекуваат позитивни ефекти при промена на власт а една третина од симпатизерите на ВМРО-ДПМНЕ очекуваат негативни ефекти. Неопределените и апстинентите се многу поуверени дека промената на власта нема да има влијание во нивните животи.

	За која партија ќе гласате?								Вкупно
Доколку има промена на власта тоа ќе биде	ВМРО ДПМНЕ	СДСМ	ДУИ	ДПА	Друга	Неопределен	Нема да гласам	Одбива да одговори	
Позитивно за Вас и Вашето семејство	17,2%	52,4%	15,9%	15,2%	31,3%	15,4%	23,3%	14,3%	**24,3%**
Негативно за Вас и Вашето семејство	34,3%	6,3%	20,6%	36,4%	20,3%	3,4%	4,7%	6,6%	**15,2%**
Нема да има влијание	37,2%	31,2%	57,1%	45,5%	39,1%	58,4%	58,1%	50,5%	**45,1%**
Не знам/Без одговор	11,3%	10,1%	6,3%	3,0%	9,4%	22,8%	14,0%	28,6%	**15,4%**

4. Примерок N=1000

Пол	%
машки	50
женски	50
Вкупно	100
Возраст	%
18-29	20
30-39	20
40-49	19
50-59	18
60+	24
Вкупно	100
Образование	%
до основно	20
средно	50
високо	31
Вкупно	100
Етничка припадност	%
македонска	70
албанска	22
друга	8
Вкупно	100
Работен статус	%
вработен (јавен сектор)	14
вработен (приватен сектор)	27
невработен	20
домаќин/ка	9
студент	7
пензионер	21
друго	2
Вкупно	100
Место	%
град	61
село	39
Вкупно	100

Регион	%
Вардарски	8
Источен	10
Југозападен	9
Југоисточен	10
Пелагонија	12
Полошки	14
Североисточен	8
Скопски	30
Вкупно	**100**

5. За издавачите

ИДСЦС е граѓанска организација основана во 1999 година од група на интелектуалци собрани околу идејата за демократија, солидарност и цивилно општество. На својот пат, ИДСЦС има визија за Македонија како високо развиена демократија на слободни и активни граѓани. Мисијата на ИДСЦС е поддршка на развојот на демократските процеси преку промоција на креирање на политики базирани на истражување, анализи и консултација со засегнатите страни. ИДСЦС го истражува развојот на доброто управување, владеењето на правото и европските интеграции на Македонија.

МЦМС веќе 20 години е значаен актер на граѓанското општество во Македонија и во регионот, заснован на вредности и интереси и нивно застапување и влијание врз општеството. Визијата на МЦМС е мир, хармонија и просперитет на луѓето во Македонија, на Балканот и глобално. За исполнување на визијата, МЦМС ја дефинира својата мисија да предводи промени со нови и алтернативни решенија на општествените проблеми, кои влијаат на другите чинители и кои се вклучуваат во главните текови. МЦМС дејствува во секторите на социјална кохезија (вработување, образование, дијалог и културна различност), локален и рурален развој, граѓанско општество и добро владеење. Од 1993 г. МЦМС спроведе повеќе од 65 програми со реализирани преку 1.500 проекти со вкупен буџет од 50 милиони евра.

Телма телевизија е значаен фактор за информирање на јавноста во Македонија и двигател на процесите во општеството во интерес на демократијата. Таа е основана во 1996 година, а од 1998 година зрачи програма на национално ниво. Најмногу ресурси во телевизијата се насочени во продуцирање на информативната програма, која и обезбеди на телевизијата углед на влијателен медиум. Во извештаите на меѓународните монитори, пред се ОБСЕ и ОДИХР, ТВ Телма секогаш е оценета како објективна и професионална. Во последните две години од уште поголема важност е нејзината улога во општеството со проширување на информативна програма која донесе значително поголем рејтинг на телевизијата и интеракција со граѓаните.

М-ПРОСПЕКТ е друштво за истражување на пазар и испитување на јавно мислење, основано во 2012 година. Главната дејност на агенцијата се квантитативни и квалитативни истражувања во областа на економијата, пазарот, општествените феномени и процеси, политиката и медиумите. Во досегашната работа М-Проспект има спроведено повеќе од 60 истражувања во земјата и има учествуваво во регионални и глобални истражувања. Преку високо иновативен, прилагодлив и ефикасен пристап воден од потребите на општеството и на клиентите, М-Проспект се залага за добивање високо квалитетни информации. Како член на ICC/ESOMAR, најголемата светска асоцијацијата за општествени и истражувања на пазар М-Проспект се обврзува да се придржува на највисоките професионални и методолошки стандарди во ICC/ESOMAR.

6. Контакти

ИДСЦС: ул. Крагуевачка 2, 1000 Скопје
http://idscs.org.mk
http://facebook.com/IDSCS
http://twitter.com/IDSCS_Skopje

МЦМС: ул. Никола Парапунов 41а пошт.фах 55, 1000 Скопје
http://mcms.mk
http://facebook.mk/mcms.mk
http://twitter.com/mcms_mk

Телма: ул. Никола Парапунов 51, 1000 Скопје
http://telma.com.mk

М-проспект: http://m-prospect.com